

КОЙ Е ПО-, ПÒ, НАЙ-?

Чудили ли сте се защо се пише **по-смел юнак**, но **пò юнак от юнаците**?

Частичите „по“ и „най“ означават сравнение на степента, в която се проявява някакъв признак. Този признак може да е изразен чрез прилагателни и съществителни имена, наречия, глаголи или чрез изрази с именно, глаголно или адвербиално значение.

1. Когато частичите „по“ и „най“ образуват сравнителна и превъзходна степен на прилагателни имена и наречия, те се свързват с тях с малко тире, т.е. пишат се полуслято.

*Колкото **по-малко** грим има по кожата, толкова **по-леко** диша.*

*В **най-горещия** ден от годината **най-приятно** ще бъде на Витоша.*

2. Частичите „по“ и „най“ се пишат разделно, с интервал, а буквата „о“ в „по“ се пише със знак за ударение, когато се изразява сравнителна и превъзходна степен на:

а) съществителни имена:

*Той е **пò** католик от папата.*

*Скоро **най** бабаитлията от тях директно предложил хилядарка.*

б) глаголи и съставни глаголни форми:

*Колкото **пò** чакам, толкова **по-непродаваеми** стават частите.*

*От всичко **най** искам да бъда учител.*

***Пò** ми се иска да идем на кино.*

*Това сако **най** би си отивало с лилавата рокля.*

в) числителни:

*Искаше да е **пò** първи и от първите в областта.*

г) притежателни местоимения:

*Това е моя лична трактовка по темата, която наистина е доста **пò** моя отколкото на Лесинг.*

д) в някои изрази (обикновено предложни):

*Беше седнал **пò** в средата на сала.*

*Седни **пò** към мене, за да могат и другите да се поберат.*

*Ето тази рокля е **най** за нея, синя със златни нишки.*

*Мина край къщата по отсрещния плочник и се спря **най** на сянка.*

За да сме сигурни, че „по“ и „най“ се изписват разделно, можем да използваме следната проверка. В описаните случаи частичата „по“ може да бъде заменена от „повече“, а „най“,

в зависимост от комбинацията, от „най-вече“, „най-много“, „най-голям“.

3. За да избегнем допускането на грешки, трябва да обърнем внимание и на това, че:

а) когато „по“ е предлог, се пише отделно от следващата дума:

*Ние произвеждаме качествени продукти **по старата** технология, с натурални подправки.* (Сравни със степенувано прилагателно име: **По-старата** технология използваше натурални подправки.)

б) наречието „повече“ се пише слято, а формата „най-вече“ – полуслято:

Най-вече няма да допусна да пострадат **повече** хора.

Д-р Мария Тодорова

Секция по компютърна лингвистика

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ - БАН